

sosialurin

telf. 14720 . 11820

box 76, 3800 Tórshavn

Útgevartí: Føroya Javnaðarflokkur

Fyrirtaksstjóri: Tórfinn Smith

Bláðstjóri: Vilhelm Johannesen (ábyrgd)

Bláðmenn: Hogni Djurhuus

Jóhann Mortensen

Jan Müller

Lýsingar: Arne Thomsen

Uppseting: Sosialurin

Prent: Dimmalætting

Samfelag í framburði

LÍKINDINI higartil í ár hava ikki verið okkum til vildar búskaparliga. Støðugt økjandi oljuprísurin sigur niðurvís sum sortaskýggi — og hóast betri prísúrslit spyrjast, letur til at oljan so hvørt fer avstað við tí, sum annars skal til fyrri at fáa hjólini at mala.

SAMFELAG okkara kennir væl til, at vit koma onga leið, leggja vit ikki doyðin á at royna nýggjar leiðir, øðrvísi veiðihættir og amboð; at leggja gott stóði undir framhaldandi tilveru okkara, so sum neyðugt er, um framburður framvegis skal spyrjast og menning samfelagsins halda áfram.

TAÐ hevur allar tíðir verið eitt baks hjá fólki okkara at vinna sær úrkomuna, viðhvørt betri, viðhvørt verri. Seinri árin fóru at gangast væl betri, so hvørt sum vit áttu fólkið, útbúgvið til at taka tjansin, tá hann var har og gera nyttuna burtúr stöðuni, sum skaptist.

HETTA treytar at veiðiflotin allar tíðir er á hædd við tíðarinnar krøv, og soleiðis tykir framvegis at skula tørva.

HVØRJAR leiðir vit nú skulu ganga kunnu menn vera ósamdir um. Men ikki skerst burtur, at vit skjótt kunnu missa í stórum, um vit vera ov afturhaldnir í ætlanum og royndunum at vinna nýggj fótastey á óroyndum økjum ella leiðum.

TÆR avbjóðingar, sum koma, mugu sjálvsagt umhugsast væl, men vit eiga fyrst og fremst at vera tilreiðar at lofta tá tær koma, annars eiga vit ikki framvegis eitt samfelag í framburði.

Lýsið í

sosialinum

Tórshavnar býráð hevur samtykt at prýða Eysturskúlan við «list» fyrri eina knappa millión krónur.

Øll, sum hava áhuga fyrri list, fegnast sjálvandi um, at býráðið nú eisini fer at stuðla ta myndandi listina. (Og serliga, tá tað snýr seg um at prýða ein bygning, sum ikki júst er gittin fyrri at vera vakur, men sum tvørturímóti man vera eitt tað grimasta byggifrøðiliga verk í nýggjari tíð).

So er alt tað positiva í hesum máli eisini sagt. Hvørki tað, at tað verður gjørt nú í letuni ella framferðin í valinum av listarfólki, hóvar fólki.

tjak og meiningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyrri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brovini.

LIST FYRI EINA MILLIÓN — MEN ÚTSKEIÐA KANSKA FÓLK

Fyri bert nøkrum fáum vikum síðani boðaði býráðsformaðurin frá, at so mikið nógv var skarvað av figgjarætlanini fyrri komandi ár, at hann roknaði við, at kommunan helst fór at verða noyðd at útskeiða nakað av arbeiðsfólkinum einaferð seinri í ár.

Og um ikki býráðið á tí næsta fundinum samtykkir at seta eina mió. kr. av til list fyrri at prýða nakrar veggir inni í einum skúla!

Onkur vil nú siga, at hendan upphæddin hevur einki við figgjarætlanina beinleiðis at gera. Og tað er fyrri so vilt eisini rætt. Listarprýðingin skal figgjast við lánstøku — helst í samband við sjálva skúlabyggingina, men við at hækka um lánbyrðuna hjá kommununi, sum frammanundan er rættuliga stór, hevur lánstøkan eina óbeinleiðis ávirkan eftir mínum tykki.

Harafturat kennist valdið av listarmonnum heldur enn ikki lagið. Á býráðsfundinum skiltist, at tað

var arkitekturin, sum hevur teknað hetta misprýði av einum bygningi og sum eisini hevur havt eftirlitið við hesi himmalhøgu dýru byggingini, ið hevur valt nakrar listarmenn út.

Alt gott um listarfólkið, men hvussu ber tað til, at nakrir so frálíka væl dæmdir listarmenn sum Jógvann Ásbjørn Skaale, Eyvindur Mohr og Fridmod Joensen bara fyrri at nevna triggjar, ikki eru umboðaðir í hesum útvalda liði? (Teir vóru í hvussu er ikki á tí yvirlitinum sum einaferð kom fram)!

Undir orðaskiftinum færdi ein býráðslimur fram, at hetta tiltakið eisini kom at menna listina. Men tá havt verður í huga, at listarmennirnir, sum fáa arbeiðið, eru teir mest etablaraðu og millum teir elstu í skaranum av listarfólki, fer alt tos um menning fyrri borið.

Var talan um ungir listarmenn, sum ógillt hava pening til lufrið og litirnar, kundu vit tosa um menning.

So vóru uppskotini, um at annaðhvørt lata børnini sjálvi prýðka veggirnar ella at keypa nakrar «perlu», tá høvi býðst, frægari.

Nakrar barnastrikur — hvussu so naivar tær enn eru — eru meira sigandi og virka meira inspirerandi uppá børn enn nakrir málningar uttan fyrri barnanna verð.

Fyri stuttum sá eg skúlagarðin í Klaksvík, sum skúlabørn hava málað. Eg má siga, at tað avgjort var meira spennandi og hugtakandi at siggja hetta, sum børnini høvdu avrikað, enn um tað vóru nokur professionell listarfólk, sum áttu avrikið — uttan at hetta skal skiljast sum eitt misálit á listarfólkini har norðuri.

Eg kann ikki siga annað enn, at teir fimm býráðslimirnir, sum samtyktu hetta uppskotið, eru ikki sørt djarvir, tá hugsað verður um øll tey hundradals tngini sum liggja á láni, og sum kommunan ikki hevur ráð at loysa.

j.m.

30 ÁRA GAMLI SEV DREYMURIN

Tað ljóðar ótrúligt, tað sinderið man fær at vita, tað sinderið sum lekur út um hetta óhugnaliga mál. Eg má siga fyrri mín part, at higartil havi eg beaktat tað sum eina tåpuliga science-fiction maru, sum tó einaferð fór at fáa ein enda, tá menn, stovnar og nevndir sum burdu havt við málið at gera, vaknaðu úr søvni. Um ikki annað so bara fyrri at seta eitt litið spurnar tekin aftan fyrri hetta óra projekt, sum SEV nú í næstum ætlar sær í holt við. Men ongin letur um vón, hvørki friðingarnevndir, silaveiðufelag, djóraverndarfelag, útvarp ella bløð. (Eg skal gera djóraverndarfelagið vart við, at ókið við Fjallavatn er eitt av okkara ríkastu fuglaparadisum). Idnadráðgevin er tó eitt undantak, men hvi ger hann ikki meira burtúr? Hvar er tann vanligi øsingin, sum plagar at gripa føroyingin við jøvnum millumbilum? Ella er hetta málið púra óinteressant samanliknað við Rituviksneyt, Lassakeyp og kammeratinn á krossinum? Eg havi nógvur spurningar at seta, og sum borgari í hesum landi

krevji eg at fáa svar.

Her er ikki talan um nakra sensation, sigur SEV-stjórnin. So veit man so frætt, men kann SEV-stjórnin fortelja mær, meðni, hvat her er talan um? Eg kann siga stjórn, umboðsmonnum, formonnum, stýrslimum og hvørjum SEV annars bestendur av, so mikið, at her er talan um størstu náttúruoyðing í allari verðini nakrantíð, eina málbevasta oyðing, sum ikki hevur sæð sín líka í verðins søgu. 15—20% av hesum í forvegin pinkulitla landi ætlar SEV at leggja undir seg til eina ógvuliga ivasama orkuútbýgging, sum als ikki loysir nakað sum helst orkuprobblem. Sum øll onnur lond bestanda Føroyar av 100 procentum, men tað er ein dekans munur á, hvat vit her heima hava av náttúru at oyðsla av og so t.d. tað dálkaða landið USA, har villar viddir liggja órørdar av mannahondum, so stórar, at Føroyar fleiri ferðir kunnu krógvast í teimum.

Her er annars eisini talan, sum tað skilt á lagnum, um ein drey, sum SEV-menn hava borið inni

í sær onkustaðni nú í 30 ár. Og væl at merkja er hetta ein 30 ára gamal orkudreymur, sum strembandi menn við trongum sjónarringi nú at enda halda seg kunna lokka samfelagið at realisera. Alla aðra staðni rundan um okkum liggja nógv og klók høvur í bloti fyrri at loysa orkuspurningin sum longest og sum best, meðan vit her heima hava havt loysnina liggjandi í eini skuffu í árávis. Og hvat fáa vit so burtúrur? Fyri hálsa til eina heila milliárd krónur og nevndu verðinsrekord? Jú, vit fáa eina litla fyrribils minking í vekstri- num av oljuinnflutninginum, tað er alt. Sanniliga ætla tit at keypa oljuna dýra.

Spurningarnar, sum eg vil biðja SEV-stjórn svara uppá, eru hesir: Er meiningin at leiða Reipsáfoss út í Vestmannasund? Ætla tit at byggja eina 20 metra høga byrking norðuri á Munna? Hvussu nógv stórri ætla tit at gera Fjallavatn? Hvørjar áir og hvørjir fossar vera eftir, tá tit hava turrlagt ókið, sum talan er um? Ætla tit, umframt at tit á Vágoyinni «skulu» brúka Fjallavatn,

Hviltkinnarvatn og Vatndalsvatn, eisini at stjála tað vatnið, sum annars rennur í Sørvágsvatn og á henda hátt eisini forkoma okkum tí seinasta vatnum í oynni? Og hava tit fingið Yvirfriðingarnævndina at ganga við til, at Føroyakortið um stutta tíð má rættast, Fjallavatn og Eiðisvatn tekast av nýggjum, og hópur av áum og fossum viskast burtur?

Og hvat siga javnaðarfólk? Er hetta hugsan tykkara, sum kom fram í Sosialinum seinasta leygdag, at henda oyðing ikki skal gerast av nokrum donskum byggifelag, vit eru fullt út kompetentir sjálvir?

Eg sá í eini lýsing í bløðunum herfyri, at náttúrufriðingarnævndin fyrri Vágoyina høttir við bót til teirra, sum tveita burturkast frá sær á einum ávisum óki við Sørvágsvatn. Tað má sigast at vera gleðiligt fyrri oynna at hava eina slíka ansna og vakna nevnd at taka sær av tilikum. Nú er tað soleiðis, at Fjallavatn liggur eitt sindur frá almannu (koyri)vegi, men tá SEV-mennirnir hava lagt veg

Framhald á síðu 8